

Verslag AWD Broedvogeltellingen 2006

Jan Jacobs

In het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen wordt al jarenlang in vijf gebieden geïnventariseerd op broedvogels. Het zijn de Gijs Kokkieshoek, het Boeveld-West, Wolfsveld-West, de Westhoek en het Hoekgatterduin. De broedvogels worden geteld volgens de BMP-methode van de Sovon. De Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk neemt daarbij het zuidelijke deel van de AWD voor haar rekening en in het centrale en noordelijke deel wordt geteld door de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland.

Het weer heeft dit jaar voor de tellers niet echt meegewerkt, want het voorjaar kenmerkte zich door een bijzonder koud begin. In maart waren de eerste 3 weken ronduit winters, met wegs meltende sneeuw en maximum temperaturen tot ongeveer 6° en iedere nacht vorst. Pas eind maart werd het goed weer met redelijke temperaturen. Dat bleef zo tot begin mei, waarna het 3 weken bijzonder warm weer werd, met een eeuwrecord voor de gemiddelde temperatuur van 17° voor de eerste helft van de maand. Dan is het wel plezierig tellen. Of de kou in maart van invloed is geweest op het aantal broedsels en de resultaten daarvan, is niet met zekerheid vast te stellen. Vroege soorten zoals de Heggemus en de Roodborsttapuit waren in ieder geval redelijk gemiddeld aanwezig.

In **Gijs Kokkieshoek** is dit jaar een beperkte telling uitgevoerd, nl. t/m april. Daardoor kan er niet van een volledige telling worden gesproken en werden de late zomersoorten zoals Nachtegalen, Braamsluipers en Grasmussen voor een deel gemist, evenals de gebruikelijke Zomertortel en Koekoek. De Ekster ging van 3 naar 1 territorium en de Houtduif is helemaal uit het gebied verdwenen.

In **Boeveld**-west is er weinig veranderd. Het aantal broedgevallen daalde met 3. Zomertortel en Ekster verdwenen als broeders geheel uit het terrein. De Vink is een geheel nieuwe soort in dit terrein, nadat die in 2004 ook al in het aangrenzende Wolfsveld was verschenen.

In het **Wolfsveld**-west zijn Houtduif en Zomertortel verdwenen. Nieuw in dit terrein is de Tapuit. Het laatste broedgeval was in 1991. Elk jaar is de Tapuit tot laat in mei een veel geziene doortrekker, maar dit jaar is het op de duinrug

langs de Ruigenhoeker Schulpweg weer tot een nieuw broedgeval gekomen. De Vink heeft zijn territorium sinds 2004 opnieuw bezet.

In de **Westhoek** hebben zich de meeste verschuivingen voorgedaan. Nieuw was daar de Nijlgans met een broedsel nabij de Haasvelderbeken. Nieuw waren ook de Boomleeuwerik met 2 territoria en het Paapje met het eerste broedsel sinds 1994. Een opmerkelijke opmars was er bij de Gekraagde roodstaart te bespeuren, nl. 7 territoria dit jaar en 5 in 2005 tegen steeds 1 of 2 in de jaren daarvoor. Ook nieuw is de Boomkruiper en de Spreeuw, beide met 1 territorium. Bijna verdwenen is de Fazant, want er werd nog slechts 1 roepende haan gehoord. In 1995 werden nog 24 broedgevallen geteld, maar het is sindsdien snel achteruit gegaan. Mogelijk dat hier de Havik een rol speelt. Opmerkelijk is ook de afname van de Fitis, van 52 naar 25 territoria. Ongetwijfeld heeft de grootschalige kap van de Amerikaanse vogelkers daar een rol in gespeeld.

In het **Hoekgatterduin** (zie ook het uitgebreide verslag in het volgende artikel) hebben in het Oosterkanaal een paar Grote Canadese ganzen 4 pullen grootgebracht. Het is het eerste broedgeval in de zuidelijke AWD. Wilde eend en Kuifeend zijn in 2006 in en langs het Oosterkanaal niet vastgesteld. In de hoog uitgemaaide oevers en taluds hebben de eenden mogelijk geen nestgelegenheid gevonden. Vier paar Meerkoeten zijn pas gaan nestelen nadat in juni voldoende nieuw riet en lisdodde was gegroeid om dekking te bieden.

Ook in dit kavel is de laatste Fazant verdwenen. Opmerkelijk is de opkomst van de piepers. De Boompieper ging van 4 naar 12 territoria en de Graspieper van 0 naar 5. Na een afwezigheid van 3 jaar kwam dit jaar de Braamsluiper terug met 3 territoria. De Kneu heeft het na een konstante aanwezigheid vanaf 1986 voor het eerst af laten weten.

Samenvatting

In 2006 is er in de zuidelijke AWD weer een lichte daling van het aantal broedgevallen, nl. van 577 in 2005 naar 535. Het 20-jarig gemiddelde t/m 2005 bedraagt 680. We kunnen dus wel spreken van een sterke achteruitgang in die 20 jaar. Er kwamen 40 soorten tot broeden en dat is één minder dan gemiddeld, maar toch 3 meer dan in 2005.

Aan de al jarenlange achteruitgang van Houtduif, Gaai en Ekster is nog geen eind gekomen. Ze gaan in de AWD langzamerhand tot de zeldzamere soorten behoren, evenals de Zomertortel en de Fazant. Bij de kleine zangvogels scoorde de Braamsluiper opvallend hoog en gaat de Kneu al 10 jaar omlaag.

Geheel nieuwe soorten binnen deze 5 kavels waren dit jaar Canadese gans en Boomkruiper. En Spreeuw en Paapje zijn na een afwezigheid van een tiental jaren weer teruggekeerd. Het zijn juist deze verschijningen die tijdens het tellen voor de verrassing zorgen.

Broedvogels van 5 kavels in de zuidelijke AWD 2004-2006																			
soort	Gijs Kokkieshoek			Boeveld west			Wolfsveld west			Westhoek			Hoekgatterduin			Totaal			
dd. 13-2-2007	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	
Knobbelzwaan													1			1			
Canadese gans															1			1	
Nijlgans												1	2	1		2	1	1	
Wilde Eend													1	1		1	1		
Kuifeend													5	5		5	5		
Patrijs										1						1			
Fazant				1			1			5	3	1	1	1		8	4	1	
Waterhoen																			
Meerkoet													3	2	4	3	2	4	
Kleine Plevier				1			1									1			
Houtsnip							1									1			
Houtduif	2	3		1			1	1		4	2	1	2	3	4	10	9	5	
Zomertortel	2	1		2	1		1			3	1	2			1	8	3	3	
Koekoek	1	1		1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	5	5	4	
Groene Specht													1	1	1	2	1	1	
Grote Bonte Specht													1	2	1	1	2	1	
Boomleeuwerik	4	4	2	1	1	2	1	1	1			2	1	1		7	7	7	
Boompieper	2	2	2					1		15	9	8	3	4	12	20	16	22	
Graspieper	5	3	2	3	3	3	3	5	3	3	1				5	14	12	13	
Winterkoning	3	2	1	1		1	6	2	4	13	5	5	5	5	8	28	14	19	
Heggemus	10	14	10	9	8	7	18	20	19	3	6	4	3	4	6	43	52	46	
Roodborst	3	3	4	1	1					5	1	2	4	4	5	13	9	11	
Nachtegaal	19	19	12	7	8	10	18	20	18	19	17	13	8	9	10	71	73	63	
Gekraagde Roodstaart	1	2	1		1					1	5	7	3	3	2	5	11	11	
Paapje												1						1	
Roodborsttapuit	3	1		2	2	2	2		1		2	3			2	7	5	8	
Tapuit	1	1		3	3	4			1							1	1	1	
Merel	8	7	5	1		1	8	5	6	7	5	4	4	4	7	30	24	26	
Zanglijster	1		1	3	2	1	1	1	2	1	1		2	2	2	6	4	6	
Sprinkhaanzanger	1	1					3	2	2	7	2	2	2	2	5	16	9	10	
Braamsluiper	4	2	2	2	1	2	2	1	3	3	2	7			3	11	6	17	
Grasmus	15	12	5	11	10	12	23	17	17	19	9	7	7	9	15	75	57	56	
Tuinfluit					1													1	
Zwartkop	3	2		1			4	3	1	1	2		2	2	1	11	9	2	
Tijftjaf	3	2	2	2	2	1	7	3	2	22	11	7	5	7	4	39	25	16	
Fitis	20	19	14	10	12	10	20	21	18	45	52	25	20	25	32	115	129	99	
Goudhaan													1			1			
Staatmees							1								1	1		1	
Glanskop				1												1			
Pimpelmees		1		2	2		2			2	3	5	7	7	4	13	13	9	
Koolmees	3	2	5	2	3	1	5	3	4	7	9	9	8	8	11	25	25	30	
Boomkruiper												1						1	
Gaai	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2	7	7	5	
Ekster	3	3	1	1			2	1	2				5	3	3	11	8	6	
Zwarte Kraai				1	1	1	1	1	1				1	2	2	4	4	4	
Spreeuw												1						1	
Vink						1	1		1	5	4	2	3	3	3	9	7	7	
Kneu	7	6	5	5	2	3	1	4	3		1	1	1	1		14	14	12	
Goudvink				1		1									1	1		3	
Rietgors				1	1	1	1									2	1	1	
aantal soorten	25	25	17	29	23	21	29	21	23	24	25	29	33	30	31	43	37	40	
aantal broedgevallen	125	114	74	78	69	66	137	114	112	194	155	125	18	125	158	649	577	535	